

2021-04-19 Kokous

Kello 12-13

Osallistujat (14)
Maisa Borg
Jessica Parland-von Essen
Jussi Pajari
Tiina Sipola
Mikko Heikkinen
Tuomas Alaterä
Juha Hakala
Marjut Vuorinen
Tuula Pääkkönen
Heidi Troberg
Tarja Mäkinen
Tanja Lindholm
Ari Asmi
Hanna Koivula

Edellisestä kokouksesta

- Kaikki voivat kommentoida tai tehdä muutosehdotuksia taulukoihin koottuihin ohjeisiin: [Semanttinen yhteentoimivuus](#)
- Jatketaan ohjeistuksia eteenpäin 19.4. kokouksessa
- Viime kokouksessa ehditty keskustella ohjeista palveluntarjoajalle kohdissa I3: (Meta)data include qualified references to other (meta)data ja I2: (Meta)data use vocabularies that follow FAIR principles
- Keskusteltavana vielä siis ainakin ohjeet data-asiantuntijalle / kouluttajalle (I1–I3) ja ohjeet tutkijalle (I1–I3)

Kokousmuistio 19.4.2021

- Tunnin työpaja Avoimen tieteen kevätpäiville?: <https://avointiede.fi/fi/tapahtumat/avoimen-tieteen-kevatpaivat-2021>
 - [Semanttinen yhteentoimivuus](#) sivun pohjalta voitaisiin työstää dokumentti, jota käsitellä työpajassa
- Käsitelty kohdan I1-ohjeita eri rooleille (palveluntarjoaja / data-asiantuntija tai kouluttaja / tutkija)
 - Ohjeet palveluntarjoajille
 - I1: (Meta)data use a formal, accessible, shared, and broadly applicable language for knowledge representation.
 - suomalaiset sanastot lähtökohtaisesti kolmekielisiä FI, SV ja EN
 - sanastot (esim. suomalaiset – kansainväliset) eivät sulje toisiaan pois
 - metatiedossa sanasto on hyvä olla siinä kontekstissa mitä tarjotaan saataville esim. suomenkielisessä palvelussa suomenkielinen sanasto
 - metadatatassa mahdollisimman laajasti ja datassa mahdollisimman tarkasti
 - tässä sanastokohdassa voitaisiin käyttää semantic artefact -termiä (suomenno?) sateenvarjoterminä – määrittely mukaan
 - sanastot rajapintojen kautta palveluihin, ei ylläpitoa itse palvelussa
 - jos sanastoa ei ole palvelussa, olisi sellainen hyvä pystyä kuitenkin käyttäjän lisäämään
 - jos tutkijan luomat kuvailutiedot eivät ole lähtökohtaisesti järkeviä niin taustajärjestelmät eivät voi tehdä metadatatista noin vain semanttisesti yhteentoimivaa
 - olennaista tutkijan tukeminen semanttisesti yhteentoimivan kuvailun luomisessa
 - koneluettavuuden nostaminen minimitason asiaksi?
 - ontologinen ja semanttinen yhteentoimivuus voidaan toteuttaa monella tavalla, ontologiat high-end vaatimus
 - toimija harvoin itse ontologisoii asioita, usein eri alojen ontologiasanastot ovat globaaleja (esim. maatalous tai ympäristöpuolen datat)
 - tieteenalakohtaiset sanastot tulee mahdollisuuksien mukaan kytkeä ontologiapalveluihin
 - Ohjeet data-asiantuntijalle / kouluttajalle
 - I1: (Meta)data use a formal, accessible, shared, and broadly applicable language for knowledge representation.
 - kouluttajan näkökulmasta olennainen tieto, mitä käyttäjille pitäisi pystyä kertomaan: koita etsiä tieteenalakohtainen sanastosi ja täydennä sitä tarvittaessa

2. tutkija asiantuntija, joka löytää tieteenalakohtaisen standardinsa – voiko yleinen datatukihenkilö tätä löytämään?
datatukihenkilö voi kuitenkin tukea tutkijaa
 3. standardi-termillä formaali ja kapea kaiku – toimintatavat tai hyväksytyjen käytäntöjen toimiminen lähempänä totuutta?
best practices, community standards termejä esim. käytetty
 4. osalle standardi-termin ensimmäinen konnotaatio on ISO
 5. ei rajata tätä ainoastaan virallisiin standardeihin, sillä monilla aloilla vallitseva standardi on de facto standardi
 6. raja liian epävirallisen ohjeistuksen välillä on veteen piirretty – sitä ei ohjeisiin voida realistisesti määritellä
- c. Ohjeet tutkijalle
- i. I1: (Meta)data use a formal, accessible, shared, and broadly applicable language for knowledge representation.
 1. ohjeistus riippuu siitä, millaista dataa tutkijan ajatellaan tuottavan
 2. puhutaanko metadatasta vai datasta
 3. FAIRin yhteisönäkökulma tulee näkyviin: yhteentoimivuus kohdistuu yhteisöön, jossa datan on määrä elää
3. **Sovittu, että jatketaan ohjeita kahden viikon päästä pidettävässä kokouksessa (ja samoin AT kevätpäivien työpajassa)**